

Bert Rorije en **Sjaak Vink** zijn lid van Total Branding Collectief Het Stormt (www.hetstormt.com). Total Branding is een holistische werkwijze, waarbij bedrijfskundige, strategische en organisatorische vraagstukken; innovatie, marketing-communicatie en gedragsverandering geïntegreerd worden aangepakt. Het doel: veranderingen initiëren. Organisaties alternatieven aanreiken. Ondernemingen helpen bij hun (her)positionering. Bedrijven relevantie en succes verschaffen in de tijd die komen gaat. Mei vorig jaar verscheen hun eerste boek: *Verkoop je ziel. Authenticiteit als basis voor succes.* (www.managementboek.nl). Een tweede boek over leiderschap in tijden van verandering gaat binnenkort in druk.

verwend

MAAK DE MASSA WEER GRETIG!

De *ratrace* die wij als Westerlingen op alle vlakken dreigen te verliezen is er vooral ook eentje op het mentale vlak, de mentaliteit van de massa welteverstaan. Deze massa moet geïnspireerd worden door leiders die een duidelijk pad laten zien. Het hoeft niet moeilijk te zijn, kijk om je heen! En vergeet het chagrijn van de onderbuik, en negeer het gechicaneer! Het korte termijn genot moet op de lange baan! Op naar nieuw elan, en nu echt!

De grote massa's in Westerse landen beginnen zich steeds meer te gedragen als verwend kinderen. Kinderen die denken, dat als ze maar lang genoeg dreinen, jengelen en zeuren ze hun zin wel zullen krijgen. De massa's eisen korte termijn genot. Instant behoefte bevrediging. Ze willen alles en ze willen het nu. En het liefst zonder zich al te veel te hoeven inspannen. Ze reageren geïrriteerd als een enkeling hen voorzichtig probeert te wijzen op de consequenties van dat gedrag. Daar willen ze niet van horen. Dat boeit hen niet. Ze voelen zich geenszins verantwoordelijk voor hun daden. En net als kinderen, houden ze niet van verandering. Daar worden ze angstig van. Dus eisen ze dat alles bij het oude blijft. Dat wat ze ooit gekregen hebben, voor altijd van hen zal blijven. Anders is Leiden in last en is het leed niet te overzien.

chicaneer en chagrijn

Wie heeft de grote massa de indruk gegeven dat haar wil wet is? Dat zij het voor het zeggen heeft? Dat iedereen naar haar moet luisteren? Dat wat er in haar hoofd omgaat toe doet? Zou dat soms begonnen zijn met het opkomend consumentisme in de zestiger jaren, toen bedrijven steeds beter gingen luisteren naar

de wensen van doelgroepen? Werd dat soms versterkt in de zeventiger en tachtiger jaren, toen de klant steeds meer centraal werd gesteld? En wat te denken van het ongebreidelde opportunisme van de negentiger jaren en het eerste decennium van deze eeuw? Toen het bedrijfsleven al haar principes overboord gooide in de jacht op steeds hogere kwartaalcijfers? Toen alles in het teken kwam te staan van u vraagt en wij draaien? En zelfs politici hun beginselen verkanselden, de laatste ideologische veren van zich afschudden en de marktwerking innig omarmden? En moeten we de afgelopen jaren steeds talrijker gehouden marktonderzoeken, kijkcijferonderzoeken en verkiezingspolls niet ook verantwoordelijk houden, omdat zij de geënquêteerden de indruk geven dat hun mening ertoe doet? Dat instant populariteit en de waan van de dag gewichtige zaken zijn? Dat de massa als een Romeinse keizer met een simpele duimbeweging kan beschikken over het lot van producten, programma's en mensen? En dan heb je ook nog de sociale netwerken, al dat geTwitter, geHyves, al die discussies op sites als GeenStijl, waar iedereen, niet gehinderd door enige kennis van zaken, voor de vuist weg en ongenueanceerd zijn mening kan geven, en waar gerenommeerde

journalisten vervolgens weer rijkelijk uit citeren en daarmee de zielenroerselen van deze massa voor de oppervlakkige beschouwer dezelfde waarde toekennen als de weloverwogen opinie? En hoe reageren onze leiders, bestuurders, politici en regeringen op dit onhebbelijke gedrag van hun massa's? Zijn zij soms de ouders van deze verwend kinderen? Zijn zij verantwoordelijk voor hun ontspoorde gedrag? Hebben zij hun massa's zo weinig aandacht en zo vaak hun zin gegeven, hebben zij hen zo weinig tegengesproken en gecorrigeerd, hebben ze zo weinig het goede voorbeeld gegeven en hen weten te inspireren, dat er inmiddels geen land meer mee te bezellen is? En zitten zij, net als de ouders van verwend kinderen, nu met de handen in het haar? Zijn zij helemaal wanhopig en ten einde raad? En laat men daarom nu maar helemaal de oren hangen naar al dat gechicaneer? Om de lieve vrede te bewaren? De massa niet nog verder te irriteren en tegen zich in het harnas te jagen?

winnaars van morgen

Wat een verschil met de massa's in opkomende economieën als Brazilië, India en China. Daar zitten de massa's op school, bekwamen zich in allerlei kennis en kunde, daar werken ze hard aan hun toekomst, zijn ze druk bezig 'een stukje welvaart' te vergaren. Hier geen zelfgenoegzaamheid, verwend gedrag of behoudzucht. Hier omarmt men de veranderingen en de vernieuwingen ten volle. Hier ruikt men kansen en mogelijkheden. Hier is men bereid de handen uit de mouwen te steken en risico's te nemen. Hier gaat het nooit om gisteren, maar altijd om morgen. Daar komt nog bij dat de opkomende economieën er ook demografisch gezien een stuk florisanter voor staan dan bij ons in het nu nog rijke Westen. Hun massa's zijn niet alleen gretig, maar ook erg jong. Je hoeft geen groot visionair te zijn om te begrijpen wie de winnaars van morgen zullen zijn. Welke werelddelen het de komende decennia voor de wind zal gaan. Naar welk deel van de wereld de macht zich zal verschuiven. En wat te denken van Afrika, als we nog iets verder vooruit durven kijken, wat daar aan potentieel aanwezig is? Dit werelddel zal de komende tijd de grote leverancier worden van goedkope arbeidskrachten voor de opkomende economieën. Al jaren is China met haar vooruitziende blik dominant aanwezig in wat wij nog steeds het verloren continent noemen. En van oudsher is de handel in de meeste Afrikaanse landen grotendeels in handen van een van oorsprong Indiase bevolking. Met het zo verdiende geld zal Afrika haar infrastructuur op orde brengen en haar bodemschatten exploiteren. Die schaarse grondstoffen waar de

opkomende economieën zo'n behoefte aan hebben. Het Westen zal er amper nog aan te pas komen. Zo lijkt het wel. Het heeft zichzelf behoorlijk buitenspel gezet en zal steeds meer van haar welvaart prijs moeten geven ter faveure van de opkomende economieën. Of we dat nou leuk vinden of niet. Of onze massa's dat nou welgevallig is of niet. De tijdgeest laat zich door niets en niemand tegenhouden. En al helemaal niet door zelfgenoegzame massa's. Eerder zal zich het tegenovergestelde voordoen. Want wie wanhopig probeert vast te houden aan wat het bezit, zal uiteindelijk alles verliezen. En wie bereid is in kansen en mogelijkheden te denken, zal de winnaar van morgen blijken te zijn. Zo is het altijd al gegaan. En zo zal het ook dit keer gaan.

turn, turn, turn!

Het gedrag van de Grote Massa, oftewel de Zwijgende Meerderheid, zoals ze vroeger, voor hun emancipatie, bij ons werd aangeduid, is cruciaal voor de toekomst van een land of werelddel. Zij bepaalt met haar mentaliteit en gedrag de richting waarin de tijdgeest zich beweegt. De Westerse wereld was de afgelopen jaren steeds vaker in gevecht met zichzelf. Sterk naar binnen gericht. Sloot zich af voor wat er in de rest van de wereld gebeurde. En Nederland,

ooit gidsland van de Westerse wereld, nam hierin opnieuw het voortouw. Wat moet er gebeuren om de massa's hier in het Westen wakker te schudden? Hoe kun je hen overtuigen dat je voor verandering niet bang hoeft te zijn? Dat vernieuwing juist leuk en spannend is? Dat verandering uiteindelijk alleen maar kansen en mogelijkheden biedt? Wat moet er gebeuren om de Grote Massa's de handen ineem te doen slaan, haar rijke culturele achtergrond, haar zelfbewustzijn, haar democratische traditie en haar lange geschiedenis van ontdekkingen en uitvindingen eindelijk weer aan te wenden? Hoe kunnen we de massa's weer nieuwsgierig en gretig maken? En wie moet hen daartoe inspireren? Hierin voorgaan? Onze huidige leiders, bestuurders en regeringen hebben kansen genoeg gehad, zoveel is duidelijk. Zij waren bang van de geëmancipeerde massa. Hadden geen weerwoord op hun zelfbewust optreden. Wordt het niet hoog tijd dat zij plaats maken voor een nieuwe generatie leiders? Grootse vrouwen en mannen? Leiders met durf, lef en visie? Leiders die ons niet meer in alles onze zin geven? Die ons aanmoedigen de handen weer uit de mouwen te steken? Ons te verbinden met de rest van de wereld? Ons aanmoedigen die knop om te zetten? Die knop in ons hoofd?

